

22 juni 2020

nummer 136a

Uitgave van de Leido Academy, het thema-netwerk voor LevenLang Leren

ACTUELE ZAKEN

Inhoud

1	Wetgeving voorwaardelijke doorstroom – voor instellingen	1
2	Toelichting op het wetsvoorstel	3
3	Financiële compensatie studenten en andere gevolgen	4
4	Inschrijving van (aspirant-)studenten die niet aan alle eisen voldoen	6
5	Nog een 'vergeten' groep	6
6	Aanmeldingen hbo per 15 juni	7
7	Flex-studeren – voorstel wet voor uitbreiding in behandeling op 2 juli	7

1 Wetgeving voorwaardelijke doorstroom – voor instellingen

In een vorige nieuwsbrief is uitgebreid stilgestaan bij de handreiking die OCW heeft verstrekt aan de hogescholen en universiteiten als het gaat om een voorwaardelijke inschrijving en doorstroom naar een ander type opleiding. Daarbij werd door ons gesteld dat er nog geen wettelijke dekking hiervan beschikbaar was, een absolute noodzaak om de rechten en de plichten van de studenten en de instellingen te kunnen borgen. Ook werd daarbij gewezen op de situatie waarin bijvoorbeeld een mbo'er terecht kan komen als deze voorwaardelijk aan een hbo-opleiding begint en vanwege allerlei dynamiek¹ in de rest van dit jaar (en in 2021) er niet in slaagt het mbo-examen af te ronden maar wel keurig op schema is met de hbo-studie.

Vorige week verscheen het wetsvoorstel om hiervoor een formele basis te hebben. Beide Kamers gaan zich er snel over buigen zodat nog voor aanvang van het studiejaar alles juridisch in kannen en kruiken is. Ook die specifieke situatie wordt nu afgedekt met een 'hardheidsclausule'.

Hieronder lopen we het voorgestelde wetsartikel met u door.

Artikel 7.37c. Tijdelijke afwijkende voorwaarde voor inschrijving in verband met COVID-19

1. Het instellingsbestuur kan, in afwijking van artikel 7.37, eerste lid, en onverminderd de overige bepalingen van artikel 7.37, degene per 1 september 2020 inschrijven voor een opleiding in het hoger onderwijs of wetenschappelijk onderwijs voor het studiejaar 2020-2021 die ten gevolge van de uitbraak van COVID-19 niet heeft kunnen voldoen aan:
  - a een of meer van de vooropleidingseisen, bedoeld in de artikelen 7.24 tot en met 7.26a, 7.28, eerste lid, de zinsnede voor de eerste komma, lid 1a en tweede lid, derde en vierde volzin, en 7.30; of
  - b een of meer van de toelatingseisen, bedoeld in de artikelen 7.30b en 7.30c.

Hiermee² worden de gevallen die al in de handreiking werden genoemd, afgedekt als het gaat om de formele eisen waaraan zou moeten zijn voldaan³. Hetgeen daarin staat moet door de instelling

¹ Denk aan stages, projecten, onderdelen die pas in semester 2 weer aan de orde kunnen komen...

² Lid b betreft de doorstroom naar de master-opleiding, lid a dus alle andere gevallen. Een bijzonder geval is overigens de doorstroom in de hoofdfase naar de afstudeerrichtingen (als die er zijn), waarbij de opleiding op basis van bepaalde eisen de student kan 'verwijzen' d.w.z. kan verbieden om een of meer afstudeerrichtingen te gaan volgen (waarbij er dan wel in ieder geval een richting moet overblijven).

³ De doorstroom van de wo-bachelor naar de wo-master staat er niet bij, ondanks stevig aandringen van de Tweede Kamer.

worden gebruikt om een eigen handelingskader te hebben, want juridisch gezien kan niet worden vastgelegd wat zoal kan worden verstaan onder 'net het examen niet hebben gehaald, nog maar een paar zaken te doen, het ligt aan de crisis, de regelingen van de instellingen boden te weinig mogelijkheden'. De kwaliteit van dit instellingskader moet worden geborgd door van de afleverende en de ontvangende opleiding een formeel advies te vragen over de kansen om de voorwaardelijke doorstroom tot een goed einde te brengen.

Het lijkt erop dat als straks blijkt dat veel van de voorwaardelijk doorgestroomden alsnog de vervolgopleiding moeten verlaten, de Inspectie onderzoek daarnaar gaat doen. Het gaat om de positie van de student, het extra geld en de verwachtingen die zijn geschapen.

2. Onverminderd artikel 7.42, eerste tot en met derde lid, beëindigt het instellingsbestuur de inschrijving:
- a indien degene die is ingeschreven op grond van het eerste lid, aanhef en onderdeel a, niet vóór 1 januari 2021 alsnog heeft voldaan aan de eisen, bedoeld in dat onderdeel;
  - b indien degene die is ingeschreven op grond van het eerste lid, aanhef en onderdeel b, niet vóór een daartoe door het instellingsbestuur bij de inschrijving vastgestelde datum, die niet eerder is gelegen dan 1 januari 2021 en niet later dan 1 september 2021, alsnog heeft voldaan aan de eisen, bedoeld in dat onderdeel.

Lid a draait dus om degenen die van het mbo komen dan wel doorstromen van de Ad naar een bacheloropleiding. Het kan dus gaan om het nog niet hebben voldaan aan de gestelde eisen, zoals het diploma (mbo'ers mogen altijd door...), de nadere vooropleidingseisen (gelden niet voor mbo) en aanvullende eisen (die o.a. te maken hebben met het beroep waarvoor wordt opgeleid). Overigens staat in de regeling voor de financiële vergoeding voor de student nog steeds 'uiterlijk eind januari 2021' voor het behalen van het diploma. Dat spoort dus niet met de datum van 1 januari die hier wordt genoemd (hoewel het gebruik van 'uiterlijk' ook een juridische ontsnappingsroute is...).

Lid b betreft o.a. de doorstroom van de hbo-bachelor naar de wo-master, direct of via een speciaal brugprogramma. Daarbij is gekozen voor het eerste half jaar van 2021, verlengd tot het begin van het daarop volgende studiejaar. Dat heeft te maken met dat tussenprogramma waaraan een student in voorkomend geval moet meedoen. Daarnaast wil de overheid voorkomen dat een student de Master afrondt alvorens de Bachelor is behaald, omdat 'men' verwacht dat het verwerven van beide diploma's als een twee-eenheid wordt gezien, in een internationale context.

3. Het instellingsbestuur kan afzien van de beëindiging van de inschrijving vanwege het niet voldoen aan de in het tweede lid, onderdelen a en b neergelegde termijn, indien de beëindiging zou leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard. In dat geval wordt de inschrijving beëindigd indien niet alsnog vóór 1 september 2021 aan de in het eerste lid bedoelde eisen wordt voldaan.

Dit is dus de 'hardheidsclausule' die nu door de overheid is ingebouwd. Een hogeschool kan op basis van de situatie die zich aan het eind van dit jaar aftekent, besluiten om de student door te laten studeren in de vervolgopleiding als het vorige diploma ondanks alle inspanningen van de student vanwege allerlei externe oorzaken nog niet is behaald.

Voor de mbo'er is dit een extra mogelijkheid, dus een half jaar langer hebbende. De Ad'er heeft bij een verwante doorstroom al het recht om te blijven studeren, bijvoorbeeld door niet de Ad af te maken maar de bachelor-examencommissie te vragen om het verlenen van vrijstellingen op basis van de behaalde Ad-onderdelen en het mogen gaan volgen van de eenheden die dan nog ontbreken (dus incorporeren in het resterende bachelor-programma).

4. Op het beleid dat het instellingsbestuur van een universiteit en het instellingsbestuur van een hogeschool ter uitvoering van dit artikel voert, zijn respectievelijk de aanhef van artikel 9.33a, tweede lid, en de aanhef van artikel 10.20a, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Dit betreft het vragen van advies van het CvB aan de Universiteitsraad resp. Medezeggenschapsraad en daarvan de studentengeleding. Die groep kan dus commentaar geven.

5. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld over:
- a de nadere voorwaarden voor inschrijving, waaronder mede wordt verstaan in welke gevallen het niet kunnen voldoen aan de eisen, bedoeld in het eerste lid, het gevolg is van de uitbraak van COVID-19;
  - b de onderwerpen waarop het beleid dat het instellingsbestuur in het kader van zijn bevoegdheid, bedoeld in het eerste lid, voert, in ieder geval betrekking heeft.

Het gaat hierbij om het formeel vastleggen door de overheid dat als mocht blijken dat de instellingen niet op de juiste wijze hiermee omgaan of dat er behoefte is aan een meer gedetailleerde invulling van de handreiking, er nadere aanwijzingen worden gegeven. Het lijkt erop dat OCW een sterk vertrouwen uitspreekt in de hogescholen, van mening zijnde dat ze de juiste beslissingen nemen. Of er voor de zomervakantie nog meer kaders zullen komen, is niet helder – tenzij er signalen komen over onduidelijkheden.

2 Toelichting op het wetsvoorstel

Uiteraard is er een uitgebreide toelichting op het wetsvoorstel naar beide Kamers gestuurd. We pikken hier een paar stukjes uit het document.

2.1 Hardheidsclausule

De termijn die wordt vastgesteld om alsnog aan de vooropleidings- of toelatingseisen te kunnen voldoen, biedt de student een reële mogelijkheid zijn of haar studievertraging in te halen. Indien een student niet binnen deze termijn alsnog aan de eisen voldoet, is de instelling verplicht hem uit te schrijven. Het is echter niet uit te sluiten dat een individuele student buiten zijn of haar schuld om niet binnen de termijn alsnog aan de eisen voldoet. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als een tentamen of herkansing niet doorgaat. Om die reden voorziet dit wetsvoorstel in een hardheidsclausule. Indien toepassing van de gestelde termijn tot een onbillijkheid van overwegende aard leidt, kan deze termijn worden verlengd tot uiterlijk 1 september 2021.

Er wordt nog eens uitgelegd wat een reden kan zijn om een student toch 'binnenboord' te houden als het niet lukt het examen van de vorige opleiding te behalen. Het moet dus gaan om zaken waarop de student aanwijsbaar geen invloed kon hebben.

2.2 Rechten student

Een student die wordt ingeschreven op basis van de tijdelijke voorziening die met dit wetsvoorstel wordt geregeld, geniet dezelfde rechten en plichten als overige ingeschreven studenten in het ho. Dat wil zeggen dat hij op grond van artikel 7.34 WHW onder meer recht heeft op deelname aan onderwijs, op tentaminering en op studiebegeleiding.

Ook ten aanzien van deze student heeft de instelling dus de verantwoordelijkheid om de studievoortgang en individuele studiebegeleiding van de student te bewaken. De regels hieromtrent leggen de instellingen vast in hun Onderwijs- en Examenreglement (artikelen 7.13, tweede lid, onderdeel u, en 7.34, eerste lid, onderdeel e, WHW).

Wanneer een student onverhoopt na te zijn ingeschreven op basis van het tijdelijke artikel 7.37c WHW toch de opleiding moet verlaten, zullen de instellingen er voor zorgen dat de student de studiepunten die hij heeft behaald, zo veel mogelijk kan benutten in zijn vervolgstudie. Dit volgt uit de WHW, waar is geregeld dat als een student één of meerdere tentamens met goed gevolg heeft afgelegd, deze hiervoor een bewijsstuk ontvangt (artikel 7.11, eerste en vijfde lid, WHW).

Dit bewijsstuk kan de student (op een later instroommoment) overhandigen aan de examencommissie van de vervolgopleiding, die op basis hiervan bepaalt of en voor welke vrijstellingen de student eventueel in aanmerking komt (artikelen 7.12b, eerste lid, onderdeel d, en derde lid, en 7.16, WHW).

Helder, mede gelet op hetgeen in onze vorige nieuwsbrief dienaangaande is gesteld. Elke student die tussentijds een opleiding verplicht of vrijwillig verlaat, heeft recht op een 'hogeschoolverklaring' met een overzicht van de geleverde prestaties (dus ook de beoordeling van een eenheid die in samenhang met een andere eenheid wordt verzorgd, en die in de periode tot het verlaten van de opleiding nog niet kon worden gevolgd).

Interessante situatie is het scenario dat optreedt als de student voor het eind van het jaar weg moet, vervolgens in januari 2021 – normaal gesproken een tentamen- en herkansings-maand – daarin toch slaagt en zich vervolgens per 1 februari weer wil laten inschrijven.

2.3 In beroep gaan

Tegen beslissingen die instellingen nemen ten aanzien van de in- en uitschrijving van studenten, waaronder ook het vaststellen van de termijn, kan ingevolge artikel 7.63a, tweede lid, WHW bezwaar worden gemaakt bij de geschillenadviescommissie. Tegen een beslissing van de geschillenadviescommissie staat ingevolge artikel 7.66 WHW beroep open bij het college van beroep voor het ho.

Logisch. Elk besluit dat wordt genomen en raakt aan de positie van de student, valt onder de optie om in beroep te gaan.

3 Financiële compensatie studenten en andere gevolgen

Het is al enige tijd bekend dat studenten die buiten hun schuld niet kunnen afstuderen (met de idee dat dit aan het eind van het studiejaar normaal gesproken het geval is), een compensatie van de extra kosten tegemoet mogen zien als ze even gas geven in de periode tot en met december. Hier een paar stukjes uit de toelichting daarop.

3.a Compensatie

Allereerst kijken we naar hetgeen OCW aan onderbouwing levert.

Kern van het voorstel

Er is gekozen voor compensatie van studenten die vlak voor hun afstuderen zitten. Om dat te benaderen, is gekozen voor alle studenten aan bekostigde opleidingen die ook in studiejaar 2020-2021 zijn ingeschreven voor hun opleiding en vervolgens in de periode van augustus 2020 (mbo) of september 2020 (ho) tot uiterlijk eind januari 2021 een mbo-diploma, hbo-diploma of een wo-masterdiploma behalen.

Zij ontvangen in het eerste kwartaal van 2021 eenmalig een bedrag ter compensatie (eventueel naar rato van de feitelijke studievertraging⁴), wat neerkomt op ongeveer drie maanden lesgeld, cursusgeld of collegegeld. Voor een bbl-student in het mbo betekent drie maanden studievertraging circa € 150 aan extra cursusgeld. Voor een bol-student in het mbo gaat het om een bedrag van circa € 300 aan lesgeld en voor een ho-student gaat het om een bedrag van circa € 535 aan collegegeld.

Er wordt hier gekozen voor compensatie van (een gedeelte van de) kosten voor les-, cursus- en collegegeld in het bekostigd onderwijs. De bekostigde onderwijsinstellingen mogen namelijk zelf geen compensatie hiervoor geven aan studenten op basis van de WHW en WEB. Het niet-bekostigd onderwijs bepaalt zelf de tarieven en kan studenten eventueel zelf een compensatie geven indien het onderwijs vertraging oploopt.

Het is dus een beetje een omgekeerde redenering: Als het je als student lukt om het diploma te behalen voor het eind van dit jaar, dan zat je kennelijk al tegen het eind van de vorige opleiding. Zoals al eerder aangegeven, mag worden verwacht dat de Inspectie straks nagaat 'wat er hand was' als relatief gezien bij een hogeschool veel studenten voortijdig moeten stoppen.

Basisbeurs e.d.

Daarnaast zijn er ook studenten waarvan het recht op basisbeurs (in de mbo-bol 3 en 4) en/of aanvullende beurs (mbo-bol 3 en 4 en hoger onderwijs) afloopt. In de Tweede Kamer is voor die groep specifieke aandacht gevraagd in het debat over Onderwijs en corona van 29 april jl.

---

⁴ Uit het stuk van OCW: 'In de uitwerking zal worden onderzocht of een staffel uitvoerbaar is'. Dat kan inhouden dat, zoals door ons gemeld in de vorige nieuwsbrief dat iemand die bijvoorbeeld nog maar twee maanden nodig heeft, een evenredige vergoeding ontvangt (twee derde van 535 euro). Aangezien voor het resterende deel van het studiejaar het collegegeld kan worden teruggevraagd aan de hogeschool, komt de student niet 'tekort'.

Zij lopen bij vertraging deze inkomsten mis. Daarom krijgen alle studenten die in de maanden juli, augustus en september 2020 uit hun recht op basisbeurs (in de mbo-bol 3 en 4) en/of aanvullende beurs (mbo-bol 3 en 4 en hoger onderwijs) lopen eveneens een eenmalige tegemoetkoming. Voor bol-studenten niveau 3 en 4 met alleen een basisbeurs wordt gedacht aan een eenmalige tegemoetkoming van € 800, voor bol-studenten niveau 3 en 4 die daarnaast ook een aanvullende beurs hebben wordt gedacht aan een tegemoetkoming van € 2.000 en voor studenten in het hoger onderwijs met een aanvullende beurs wordt gedacht aan een tegemoetkoming van € 1.500.

Dit lijkt voor zichzelf te bespreken. Informatie voor mentoren, studentendecanen en andere begeleiders.

3.b Gevolgen met betrekking tot studenten die worden ingeschreven zonder aan alle eisen te voldoen

Zodra een student is ingeschreven voor een opleiding in het ho, betekent dit dat hij (uitgezonderd de niet-EER-student) recht heeft op studiefinanciering voor het volgen van een opleiding in het ho en collegegeld verschuldigd is. De student die twee inschrijvingen heeft aan een of twee verschillende bekostigde instellingen voor ho, betaalt collegegeld voor één inschrijving (artikel 7.48, eerste lid, WHW). Mbo-studenten die worden ingeschreven in het ho betalen lesgeld aan de instelling voor het mbo en zijn vrijgesteld voor het betalen van wettelijk collegegeld tot de hoogte van het lesgeld.

De studenten benutten hun recht op wettelijk verlaagd collegegeld in de tijd dat zij zowel in het mbo als in het hbo ingeschreven staan (artikel 7.48, tweede lid, WHW). De student komt, bij uitschrijving voor 1 januari 2021, in het daarop volgende studiejaar in het hoger onderwijs niet opnieuw in aanmerking voor verlaging van het collegegeld.

Als we dit goed begrijpen en lezen, moet de mbo'er die voorwaardelijk wordt toegelaten tot een Ad- of bacheloropleiding wel collegegeld betalen, maar zodanig dat het bedrag dat nog aan lesgeld wordt betaald voor het volgen van de mbo-opleiding, daarop in mindering mag worden gebracht. Dus op die wijze wordt een dubbele betaling voorkomen. Het betekent wel minder inkomsten voor de hogeschool, los van de bekostiging die wel plaatsvindt⁵ en een nog door de overheid vast te stellen 'schadevergoeding' voor de extra te leveren inspanningen en diensten.

De student die staat ingeschreven voor zowel het beroepsonderwijs als voor een opleiding in het ho zal alleen nog op grond van de inschrijving in het ho studiefinanciering ontvangen (artikel 2.15 Wet studiefinanciering 2000, hierna: Wsf 2000). Hiermee vervalt het recht op de basisbeurs waarop de student in het beroepsonderwijs aanspraak kon maken. De bedragen die de student (aanvullend) kan lenen zijn hierdoor hoger. Bij de terugbetaling van de studieschuld komt de student vervolgens in aanmerking voor de terugbetaalvoorwaarden die gelden bij studiefinanciering voor ho.

Helder.

De student die voor 1 februari 2021 wordt uitgeschreven uit het ho kan aanspraak maken op de zogenaamde "1-februari-regeling". Als de student niet over datzelfde jaar opnieuw studiefinanciering krijgt toegekend, dan hoeven de prestatiebeurs hoger onderwijs en de kosten voor het studentenreisproduct niet te worden terugbetaald (artikel 5.10 Wsf 2000).

Toch nog maar even: Hier staat weer 1 februari, maar in de regeling (handreiking) wordt 1 januari vermeld. Ja, dat is wel 'voor 1 februari', maar het staat wat slordig. Maar het is wel van belang om als hogeschool dit helder te communiceren naar de studenten die het betreft.

3.c Compensatie studenten

Ten aanzien van de compensatie studenten geldt dat dit nog nader uitgewerkt moet worden in een ministeriële regeling. Studenten aan bekostigde opleidingen moeten zich inschrijven voor studiejaar 2020-2021 in het ho of hun opleiding in het mbo vervolgen. Door te kiezen voor compensatie

⁵ Het betekent overigens niet meteen 'boter bij de vis'. Het aantal inschrijvingen heeft pas gevolgen voor de bekostiging in 2022, gelet op de aanpak die in het systeem zit ingebakken (t-2).

voor studenten die van augustus 2020 (mbo) of september 2020 (ho) tot uiterlijk eind januari 2021 een mbo-, hbo of een masterdiploma in het wo behalen, uit te betalen in het eerste kwartaal van 2021, kan dit grotendeels geautomatiseerd worden uitgevoerd. Ook de compensatie van studenten waarvan het recht op basisbeurs (in de mbo-bol) en aanvullende beurs (mbo-bol en hoger onderwijs) afloopt kan volledig geautomatiseerd worden uitgevoerd.

We gaan het afwachten die dit wordt geautomatiseerd.

4 Inschrijving van (aspirant-)studenten die niet aan alle eisen voldoen

In het onderstaande stukje gaat de overheid in op de verantwoording die hogescholen in voorkomend geval dienen af te leggen.

Onderhavig wetsvoorstel regelt de juridische kaders waarbinnen instellingen kunnen afwijken van de vooropleidings- en toelatingseisen in de WHW. Het instellingsbestuur geeft hier uitvoering aan door middel van beleid, wat zij aan de medezeggenschap voorlegt voor advies. De instelling legt hiermee intern verantwoording af over op welke wijze zij invulling geeft aan de voorwaardelijke toelating.

Het externe toezicht vindt plaats door de Inspectie van het Onderwijs. Indien signalen hiertoe aanleiding geven, zal zij toetsen in hoeverre het instellingsbestuur zich houdt aan de wettelijke kaders, het beleid dat de instelling zelf heeft geformuleerd en hoe dit zich verhoudt tot haar handelen.

De Inspectie van het Onderwijs zal gevraagd worden in het toezicht rekening te houden met de afspraken die zijn gemaakt in het kader van het servicedocument.

Dat is dus al eerder gemeld, als een waarschuwing in de richting van de instellingen, zowel in het mbo als hbo (want de Inspectie gaat ook over het mbo bij het bezien van de adviezen die worden meegegeven voor de voorwaardelijke doorstroom).

De Inspectie kan dus reageren op signalen, zoals de uitval van deze studenten. Of het aantal studenten dat in beroep gaat, en zo zijn er meer triggers te bedenken. Ook zal OCW zorgen voor een monitor...

5 Nog een 'vergeten' groep

In de discussies in de TK over het gaan compenseren van de mbo'ers en studenten die een vertragging oplopen, kwam nog een duidelijk specifieke groep bovendien. Hier het signaal dat werd afgegeven in de richting van de minister:

Verhalen van studenten hebben deze leden bereikt die in het voorjaar van 2020 van plan waren af te studeren, waardoor zij recht hadden op teruggave van het al betaalde collegegeld. Door de coronamaatregelen zijn zij genoodzaakt langer ingeschreven te staan en indien zij nog voor 1 september 2020 hun diploma behalen, komen zij niet in aanmerking voor de compensatieregeling. Deze leden vinden dat deze studenten tussen wal en schip vallen en vragen de regering in hoeverre zij deze studenten alsnog tegemoet kan komen.

Het gaat dus om de studenten die in de uitloop van de studie zitten, minder dan 60 punten behoeven te behalen en dit studiejaar hoopten ergens in maart of april af te studeren. Daarmee zouden ze nog een aantal maanden 'teveel betaald' collegegeld terug hebben kunnen vragen. Mogelijk dat het nog lukt voor 1 september maar het kan ook nog wat maanden later worden (en dan maar hopen dat de ontbrekende eenheden worden aangeboden). In die gevallen maken ze veel meer kosten dan verwacht, en zou volgens de vragenstellers een compensatie op z'n plek zijn.

De Minister heeft echter aangegeven dat hiervoor geen budget is, en dat de betrokken studenten in overleg met de instellingen een snel afstuderen mogelijk moeten maken.

6 Aanmeldingen hbo per 15 juni (bron: Vereniging Hogescholen)

Vorige week kwamen de nieuwe cijfers binnen over de voorlopige aanmeldingen bij de hbo-opleidingen (Ad, B en M).

Daaruit blijkt dat de Ad-opleidingen het prima blijven doen, en qua absolute groei de bacheloropleidingen voorbij zijn gegaan. In alle sectoren behalve 'gezondheidszorg' en 'taal en cultuur' is

er sprake van een forse stijging. Het kan met de mbo-instroom te maken hebben, maar dat zullen de analyses straks wel gaan uitwijzen.

Bij de bacheloropleidingen zijn de totaal-aanmeldingen vrijwel gelijk gebleven. Maar er kunnen wel duidelijke verschillen per hogeschool zijn, de websites en nieuwsberichten lezende.

Associate degree

	2019	2020	verschil	%
economie	3.480	3.986	506	14,5%
gedrag en maatschappij	1.208	1.494	286	23,7%
gezondheidszorg	203	190	-14	-6,7%
landbouw en natuurlijke omgeving	290	257	33	13,0%
onderwijs	282	354	72	25,6%
taal en cultuur	165	166	1	0,4%
techniek	1.017	1.600	583	57,4%
Totaal associate degree	6.612	8.079	1.467	22,2%

Bachelor

	2019	2020	verschil	%
economie	52.667	51.639	-1.028	-2,0%
gedrag en maatschappij	20.653	21.502	849	4,1%
gezondheidszorg	18.047	18.315	268	1,5%
landbouw en natuurlijke omgeving	3.696	3.645	50	1,4%
onderwijs	17.766	18.641	875	4,9%
taal en cultuur	8.107	8.836	729	9,0%
techniek	31.939	31.461	-478	-1,5%
Totaal bachelor	152.823	154.090	1.266	0,8%

7 Flexstuderen – voorstel wet voor uitbreiding in behandeling op 2 juli

Vorige week verscheen het wetsvoorstel met betrekking tot het verder uitbreiden van de experimenten met leeruitkomsten en voor het flexstuderen. Kortgeleden hebben we aangegeven dat op basis van de nieuwsbrieven vanaf 2017 vorige maand ook vanuit Leido een reactie is geplaatst op de website voor de internetconsultatie. Daarop staan drie openbare reacties, terwijl – zoals nu blijkt – er nog drie waren, maar die zijn niet openbaar gemaakt op verzoek van de betrokkenen.

Er ligt dus nu een wetsvoorstel. Het stuk is terug te vinden op onze website, bij 'niewsbrievenstukken'. We geven hier alleen het deel van de toelichting op het voorstel dat ingaat op het gevoerde overleg en de stukken die via de internetconsultatie zijn binnengekomen bij OCW. Zodra er vanuit OCW een reactie op de betreffende website is verschenen, zullen we hierop terugkomen. Ook is dan mogelijk iets te weten te komen over de 'anonieme' reacties en de argumenten die worden aangevoerd.

De behandeling van het wetsvoorstel is op 2 juli.

Uit de toelichting:

Overleg en internetconsultatie

Voor de instellingen, die hebben aangegeven interesse te hebben in deelname aan het experiment, zijn ter verdere kennisdeling twee online bijeenkomsten georganiseerd, in aanwezigheid van vertegenwoordigers van reeds deelnemende instellingen, ISO en Onderzoeksbureau Ockham-IPS, dat de monitoring van het experiment uitvoert.

Op de internetconsultatie zijn daarnaast 6 reacties binnengekomen. Deze bijdragen hebben niet geleid tot aanpassing van het besluit of de nota van toelichting. Op de consultatiepagina zal een verslag worden gepubliceerd met daarin een uitgebreidere reactie op de ingekomen bijdragen.

Samengevat hadden de bijdragen betrekking op de voorgestelde wijzigingen in relatie tot de lessen voor het experiment, de uitbreiding naar duaal- en deeltijd onderwijs en de verhouding tot het private onderwijs.

In één reactie wordt gesteld dat de waarde van nieuwe deelnemers vanaf 2021 voor de eindevaluatie van het experiment, dat loopt tot en met september 2023, beperkt is.

Zoals in paragraaf 2 aangegeven is kunnen nieuwe deelnemers het experiment verrijken met nieuwe inzichten, zeker nu het ook verbreed is naar duaal- en deeltijdonderwijs. In één reactie wordt gesteld dat Flexibilisering en daarmee gepersonaliseerd leren voor alle 'soorten' onderwijs (voltijd, deeltijd en duaal), een beweging is, die vanuit de hogeschool wordt herkend en onderstreept. De verdere openstelling van dit experiment draagt bij aan het leren over deze flexibilisering.

In twee andere reacties wordt ervoor gepleit om deeltijdse en duale opleidingen niet aan het experiment flexstuderende deel te laten nemen, omdat een duidelijke definitie ontbreekt, het meten van effecten daardoor moeilijk is en de sterke afhankelijkheid tussen duaal onderwijs en werkveld niet matchen met flexstuderende. Uit de raadpleging voorafgaand aan dit besluit en eerder genoemde onderzoek "Lessen voor deeltijd", is juist onder de doelgroep volwassenen/werkenden grote behoefte gebleken aan flexstuderende. Effecten op deelname, voortgang en uitval zijn prima te vergelijken met de situatie voorafgaand aan deelname aan het experiment.

In twee reacties wordt gewezen op het risico van oneigenlijk gebruik van flexstuderende en op handelen van bekostigde instellingen in strijd met de regelgeving gelet op het speelveld van publieke en private aanbieders van opleidingen hoger onderwijs. Cursisten die deelnemen aan een losse module zouden door instellingen ingeschreven worden als flexstudent en voor bekostiging in aanmerking worden gebracht. Binnen het experiment flexstuderende blijven de betreffende wettelijke kaders echter onverkort van toepassing: studenten schrijven zich in voor de gehele opleiding en krijgen binnen het experiment de mogelijkheid in een bepaald studiejaar niet het volledige onderwijsprogramma te volgen maar delen daarvan en collegegeld te betalen naar rato van dat deel van het programma/het aantal studiepunten.